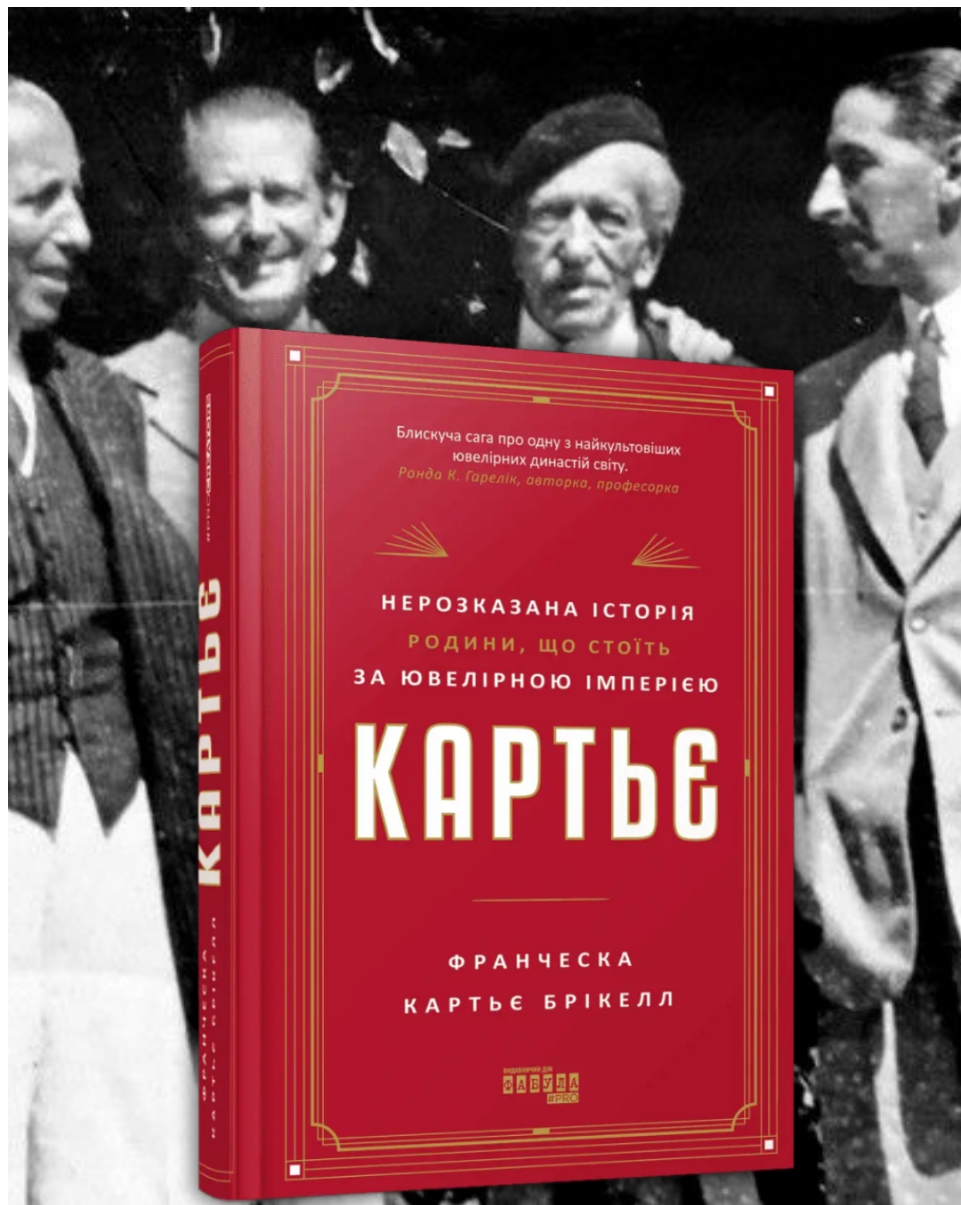

Чому не варто читати «Карт'є. Нерозказана історія родини, що стоїть за ювелірною імперією»

Я люблю книги і щиро вважаю, що витратити на них кошти ніколи не марно. Однак наступна змусила мене дещо переглянути свої переконання. Авторка книги та нащадка династії — Франческа Карт'є Брікелл — ще на перших сторінках обіцяє розказати «всю приховану раніше правду» та «секрети родини». Насправді ж нічого контroversійного ви тут не знайдете. Натомість поринете у нудну буденність нудної родини.

Авторка: Франческа Карт'є Брікелл

Переклад: Іван Топоров

Видавництво: «Фабула», 2026 рік.

Про що вона?

Історія бренду починається у 1847 році, коли патріарх родини Луї-Франсуа Картьє стає власником невеликого ювелірного магазину. Він походить із вкрай бідної робітничої родини, у юності вчиться годинникарству в Адольфа Пікара, і коли останній помирає, Луї прибирає бізнес до рук та назває власним ім'ям. З цього моменту починається мультимільйонна імперія Картьє, що була підвладна династії приблизно до середини XX сторіччя.

Якщо уявити, що ця книга художня, то Луї — єдиний чоловік, гідний того, щоб стати її персонажем. Переживши бідність і невизначеність, він чіпляється за будь-який шанс, підкинутий долею, і старанно працює заради успіху. Бренд стає відомим завдяки ідеально створеним виробам і клієнтському сервісу, нечуваному для тих років, коли до кожного покупця застосовували особистий підхід. Так Луї заробляє свій статок і передає його сину, потім той — онукам, і так доти, доки бізнес не продали третім особам.

У тексті в патріарха помітно сильний характер, натомість у його нащадків подібного зовсім немає. Коли описується їхнє життя, книга швидко перетворюється на довідник із продажів: хто, коли, кому і за які шалені гроші продав той чи інший ювелірний виріб. У книзі немає ні душі, ні творчої пристрасті, що здається дивним для такої сфери бізнесу.

Рідкісні описи створення легендарних прикрас можна «замінити» коротшими та цікавішими статтями від Vogue, Harper's Bazaar та інших, і нічого для себе не втратити. Так само декілька зображень, що є наприкінці, легко шукаються в мережі й не несуть особливої естетичної цінності.

Імена аристократів-поціновувачів бренду миготять у тексті, але не додають йому глибини. Історії нащадків здаються порожніми, наче окрім місії розвивати бізнес у їхньому житті нічого не існувало. Романтичні вплетіння теж не рятують: у них забагато фактів і дат, і не вистачає опису живих людських почуттів, що було б складно втілити, оскільки ці люди давно померли.

Наостанок у мене в голові виник образ, що Картьє — це величезна машина з вироблення грошей, у якій з роками все менше лишалося місця для креативу. І якщо це правда, перетворювати цю історію на книгу — найдурніша ідея, адже життя бізнес-роботів не знайде відгуку в серці, та й донести власних цікавих думок авторці теж не вдалося.

Як вона потрапила до нас на полиці?

Українські видавництва рідко видають творчий, тим паче модний нонфікшн⁽¹⁾, тому мені стало цікаво дослідити сприйняття цієї книги за кордоном.

Оригінал англійською вийшов у 2019 році, і станом на осінь 2026-го має 2700 оцінок та 4,2 зірки на Goodreads. Книга має помірну популярність у цьому жанрі та несподівано високу оцінку.

The Cartiers: The Untold Story of the Family Behind the Jewelry Empire

Francesca Cartier Brickell

★★★★☆ 4.24 2,712 ratings · 349 reviews

До прикладу, біографія династії Гуччі(2), яку теж видає «Фабула», має приголомшливі 17 700 оцінок, хоч і значно менше сподобалася читачам — всього на 3,4 зірки. Тут виникає питання: на що ж орієнтується видавництво при виборі — популярність чи оцінку? Адже якщо ми почнемо досліджувати ринок далі, усе стає ще заплутанішим.

Coco Chanel: The Legend and the Life

Justine Picardie

★★★★☆ 3.75 3,515 ratings · 299 reviews

Clothes and Other Things That Matter

Alexandra Shulman

★★★★☆ 3.86 872 ratings · 88 reviews

'She has written about her clothes, and given us some scintillating reading. [...] hugely engaging memoir.' - Emily Bearn, *The Spectator*

'I really *loved* this book - it's warm, thought-provoking and honest. In the end, I had to ration myself because I didn't want to finish. In these frankly strange times it was wonderful and

Show more ▾

Genres [Nonfiction](#) [Fashion](#) [Memoir](#) [Biography](#) [Art](#) [Ebooks](#)

The Chiffon Trenches

André Leon Talley

★ ★ ★ ★ ☆ 3.85 10,544 ratings · 1,257 reviews

During André Leon Talley's first magazine job, alongside Andy Warhol at *Interview*, a fateful meeting with Karl Lagerfeld began a decades-long friendship with the enigmatic, often caustic designer. Propelled into the upper echelons by his knowledge and adoration of fashion, André moved to Paris as bureau chief of John Fairchild's *Women's Wear Daily*, befriending fashion's most important designers (Halston, Yves Saint Laurent, Oscar de la Renta). But as André made friends, he also made

Show more ▾

Книгу про Карт'є професійні критики не оглядали; читачі, що поставили їй низьку оцінку, пишуть, що теми колоніалізму й культурної апропріації(3) досліджені поверхнево і що писати її прямій родичці було не варто, оскільки вона упереджена в судженнях.

Додам від себе, що українське видання погано перекладене й відредаговане. Книга в оригіналі велика, і текст часто переструбує з однієї теми на іншу. Довгі та кострубаті речення в перекладі зробили ще гірше, читати було нудно, і інформація плуталася в свідомості.

Її поява в Україні мені незрозуміла. У світі вартісний фешн-нонфік серйозно сприймають критики й люблять читачі. Нещодавно у нас видали книгу про журнал *Vogue*(4), хоча за кордоном відгуки на неї геть не лестиві, то навіщо? Коли асортимент біографій модних діячів такий малий в Україні, логічніше видавати якісне і перевірене часом та людьми.

Я не раджу купувати «Карт'є. Нерозказана історія родини, що стоїть за ювелірною імперією», за винятком, якщо ви хочете підтримати «Фабулу». Лишається сподіватися, що з роками підхід до вибору книг зміниться, інакше ринок культурного нонфікшну в Україні довго плестиметься позаду.

Дякую, що прочитали! Як завжди вдячна за лайки, коментарі та репости.

1Науково-популярна література

2«Дім Гуччі», Сара Гей Форден. «Фабула», 2021 рік

3Культурна апропріація — запозичення або використання елементів однієї культури представниками іншої, зазвичай домінуючої, без належного розуміння, поваги чи дозволу

4«Глянець. Історія створення *Vogue*», Ніна-Софія Міраллес. «Фабула», 2026 рік